

SŁAWA PRZYBYLSKA

ur. 1932; Międzyrzec Podlaski

Miejsce i czas wydarzeń	Międzyrzec Podlaski, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, wyjazd z Międzyrzecza, Krzeszowice, nowy etap życia, refleksje o życiu, eksterminacja Żydów

9. Wyjazd z Międzyrzecza

Ja zaraz po wojnie wyjechałam do Krzeszowic. Tylko zdążyłam zrobić jedną klasę chyba w gimnazjum i wyjechałam z Międzyrzecza. Zresztą atmosfera była ogromnie przygnębiająca, bo NKWD Polaków, tyłu obywateli międzyrzeczekich, wysłało do łagrów. Nie było brata, ojciec umarł, była atmosfera jakiejś takiej nędzy powojennej i takiego jakiegoś upadku. Bardzo chciałam wyrwać się z Międzyrzecza po wojnie. I miałam to szczęście, bo przebywałam w Krzeszowicach dwa lata, gdzie znalazłam wspaniałych przyjaciół i harcerstwo, i jakoś się tam odrodziłam. Myślę, że ta trauma, którą przeżyłam, ta eksterminacja Żydów, to wszystko było dla mnie ogromnym ciężarem, ogromnym jakimś smutkiem, ja po prostu wierzyłam, że jak się gdzieś indziej znajdę, to się jakoś wyzwolę - i tak się stało. Ale tego nigdy nie zapomnę, bo to to jest takie przeżycie, taki obraz, że momentalnie, kiedy pomyślę, to ja to wszystko widzę. A dziecko ma swoje prawa, rozwija się, chce być radosne, czegoś się uczyć. Tak że myślę, że jak się trafi na odpowiednie warunki, odpowiednich ludzi, to się żyje dalej radośnie, ale to co się przeżyło, to pozostaje na całe życie. A wtedy było tam wielu ludzi, i wszyscy w tym oknie patrzyli, bo to była taka groza. Nie można było tego uniknąć, wszyscy co tam byli, to patrzyli, nikt nas nie odciągał. Widziałam wszystko z tego okna - te lalki, krew, i zabitego Żyda, tego sąsiada. Ale tam już nie poszłam, zresztą, prawdopodobnie siostra mnie odciągnęła, bo ja nie pamiętam tego momentu.

Data i miejsce nagrania	2009-06-15, Wola Ducka
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekał
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"